

Foglalólap: Magyarország; (gazdasági egyesület, természettudományi társulat; Győr megye (tisztújítási eredmény, kortesi zavargás, 's a' t.); Honfoglalás (nagy készülétek a' tisztújításra és ennek sikere; 's a' t.); utóhang Miskolczról a' korteskedésről; Marostól ések ügye; szegedi tűzvész; körirat a' tanításrend iránt; felelet a' protestans unio-tárgyban Janosovics Pálnak a' f. é. Jelenkor 14 számában közölt czáfolatára; szerviai hírek; változások a' es. kir. hadseregénél; 's a' t.) Amerika (sereg-rendszerezés és hajóhad-szerkesztés 's a' t.) Spanyolország (a' toledoi érsek meghalt; 's a' t.) Anglia (a' chartisták óriási kérelme az alsóházban; 's a' t.) Franciaország (Napoleon császárt a' parisiak feledni kezdik; népi lapok; 's a' t.) Kína és Kelet-India (az angolok további foglalásai; afghanistáni hírek; Schöfft pesti hazánkfa Lahoreban; 's a' t.) Külföldi elegyhír. Értesítő. —

Magyarország.

(Magyar gazdasági egyesület.) Közeledvén a' m. gazd. egyesületnek medárdvására közgyűlése, nem mulaszthatja el alulirt a' t. cz. gazd. közönséget ujjlag megkérni, mikép a' mutatósul beküldeni szándékolt gyapbundákat, gazdasági eszközöket, verseny-jármokat 's egyéb gazdasági tárgyakat a' szükséges felvilágosításokkal együtt, ha csak lehetséges f. h. 29eig beküldeni ne terheltesse. Valamint ezen küldeményekre, ugy a' kiállítandó juhokra nézve a' jelentések az egyesület előadói hivatalában (m. W e n k h e i m bárónének kecskeméti utczában fekvő 503ik sz. alatti háza 2ik udvar. 1ső emeletében) tétetnek: a' kiállítandó mutatóvanyok pedig akár alulirtnál, akár az egyesületnek üllői uton fekvő köztelkén adathatnak át. Olly gyapbundák egyébiránt, mellyek az illető t. cz. tulajdonosok által a' német gazdák idei stuttgardi gyűlésének szándékoltak, m o s a t l a n állapotban kéretnek beküldetni. Kiállítandó juhok egyenesen a' köztelekre szállítandók. Azon tisztelt hazánkfiak, kik a' kihirdetett gyűléseken megjelenni akadályoztatván, a' földmívelési 's állattenyésztési szakosztályokban meghányatandó tárgyakra és kérdésekre magányvéleményeket írásban nyilvánítani szándékoznak, ne terheltesse ebbeli dolgozataikat, a' mennyire lehet, magány-alkalmak által, szinte f. h. 29keig alulirtoz utasítani. Ohajtható azonban, 's mind a' mezey gazdaság érdeke, mind a' haza jó neve kívánja, hogy az egyesület gyűlésein személyesen minél számos hazánkfiak jelenjenek meg, minthogy külföldről is (mint értesültünk) több nevezetes férfi fogja gyűlésünket meglátogatni, 's valóban sajnós volna, ha öök töfünk csupán részvétlenségünk hírével vihetnék magokkal. Azon tisztelt ügybarátok végre, kik az egyesület által indítványozott középponti országos gyümölcskert megalapítására részvények gyűjtése végett részint külön megkértek, részint ügy-iránti vonzalmuknál fogva e' czélra munkálni saját jószándékukból sziveskedtek, egész tisztelettel kéretnek, hogy az eddig gyűjtött részvényeket medárdvására alkalommal külön jegyzék mellett beküldeni, részvényeiket azonban a' körülményekhez képest ideiglen megtartani 's tehetségök szerint a' részvények gyűjtését tovább is folytatni méltóztassanak. Pest, május 10én 1842. Török János, a' m. gazd. egyesület előadója.

A' természettudományi társulat f. évi nagygyűlése tartását jövő június hónap negyedikére tűzte ki, mire a' társulat tagjai annyival inkább figyelmeztetnek, minthogy a' társulat lételének első éve lefolyván ez alkalommal mind a' multa nézve felvilágosítások, mind a' jövődöre nézve intézkedések fognak történni, mind több fontos kérdés döntendők el. Kéretnek tehát mind a' helybeli, mind a' vidéki tagok (kik a' vásári alkalmatosságokat hasznokra fordíthatják), hogy az ügy jelentőségéhez képest minél számosabban jelenjenek meg. A' Schusterféle vegytani kérdésre irt értekezések beküldésének ideje is (jun. nyolczadika bezárólag) közelgetvén, figyelmeztetjük a' pályázó urakat, hogy idegen kézzel lemasolt munkájukat, lepecsételt jelmondatos levelek kíséretében alulirtoz küldjék be Pestre, leopolduczai 189. számú Rottenbiller-házba. A' társulat meghagyásából Pesten, május 13ikán, 1842. Vajda Péter társulati jegyző. —

Rozenmann Pál Baja város r. orvosa közli velünk azon deák körlevelet, mellyet Dresmitzer József, a' győri iskolai kerület főigazgatója, felsőbb meghagyás következtében a' kormánya alatti iskolák igazgatójái- 's tanítóijához intézett, tartalma következő: „Ö fels. legmagasb szándéka, hogy előbb, mintsem valami bizonyos határozatnak az iránt: vajjon oktatási nyelvül a' magyar minő terjedelemben fogadtassék el az iskolákban előterjesztendő tudományokra nézve? főkép az alsóbb osztályokba járó ifjuság számára szakludós férfiak által magyar nyelven készitendő iskolai könyvekről haladék nélkül gondoskodás töténjék. E' legmagasb szándék teljesítése végett, 's a' nm. h. tanács k. intézvénye kívánatához képest a' győri iskolai kerület mindegyik elnökeit 's tanítóit, kik elmetehetségüket megkísérteni 's írói ügyességüket kitüntetni kívánják, ezen levelem által felszólítom, hogy mind a' latin nyelv elemeit a' tanulók számára világosan és határozottan kidolgozni, mind más iskolai könyveket: magyar nyelv- és számtant, hazai- 's természettörténetet, földleirást késedelem nélkül magyar nyelven készíteni igyekezzenek. A' latin nyelv elemeire nézve az idezett felsőbb rendelt következtében köv. utasítást adok: 1) Hogy az e' szakban már létező legjobb könyveket, különösen az ausztriai iskolákban használtakat, 's övéiket is, mellyeket alkalmasbáknak itélnek, szem előtt tartva a' felesleg figyelmeztetéseket 's észrevételeket, mikre nézve a' tanító előadása különben is sikeresb, mellőzzék. 2) E' könyvecskének világos és szabatos magyar tollal készítésében olly fokozással 's takarékoszággal éljenek, hogy azok mik e' nyelvtan egyik részében eléggé megmagyaráztattak, másokban többé elő ne forduljanak. Mihelyt illy munkácska az iskolák számára elkészittetik, az felsőbb helyre terjesztés végett hozzám küldendő. A' legjobb, azaz a' közoktatás czéljának leginkább megfelelő munkácskák a' nm. h. tanács által helybenhagyás 's illő jutalmazás végett legfelsőbb helyre fognak fölterjesztetni.“

(Győr megyei tisztújítás.) Maj. 9kén közgyűlésünk volt. Két tárgy szült legtöbb mozgást. Az egyik: azon leirat, mellyben a' győrvárosi nemesekre vetett katonatartási terhek miatti a' nevezett város ellen rendelt ügyési kereset megsemmittetik. A' KK. sérelmet látván abban, hogy a' rendes törvényfolyam parancsolatok által változtatik, óvást tettek, 's felirást határoztak, melly-

ben, előbbi határozatuk melletti megmaradásukat kijelentik. A' másik tárgy sok tüzzel vitattatott 's ebből áll: Egy gróf a' nagy-bajesi helység előjárójai által történt megbízatása szerint, a' tisztválasztásnál szavazattal bíró nsség összeírása ellen kifogást tett, állítván, hogy a' nevezett helység összeírásába 20 egyed foglaltatott, kiknek ott semmi birtokuk nincs. Az illető összeíró főszolg. bíró becsületét ez által sértettnek lenni állítván, a' RR. pártfogását kérte. Egy másik gróf a' kifogást tevő grófnak megbízatása ellen adta elő észrevételeit, 's hosszas előadását oda irányzá, hogy az vagy állítását — mint becsületsértő vádat — azonnal vegye vissza, vagy fenytessék meg. A' m. főispán hasonló értelemben nyilatkozott és sokan mellette; a' kifogást tevő kinyilatkozatá, hogy előadása a' történt hiba javítását célozza, nem pedig vádolást. Elnökileg tehát kijelentetett, hogy az előadott kívánat az összeírást vizsgáló választmány által bírálat alá vétessék. Maj. 10én délután 4 órakor a' választók beérkeztek, 's az első egy főbíró kertjében épített nagy sátorban, 's két vendéglőben; a' második rész pedig a' Duna által képezett szigeten 4 sátorban 's a' Dunán levő hajókban telepedett meg. Mindenütt nagy lakoma; 's este tűzijáték a' Dunán. Az éjt csak három kőbornak kiáltozása zavarta; különben minden szép rendben. Május 11dikén reggeli 6 1/2 órakor az első rész bevonult a' megyeház udvarára. 7 órakor isteni tisztelet; kevés az imádkozó, többi tervező. A' nemesség folytonosan Bezeredy — Szücs neveket kiáltozá. 7 1/2 órakor Bezeredy magát a' kijelölésből kihagyatni kérte. A' tisztviselőség leköszön, 's ideigleni nevezetnek ki; valamint a' szavazat-szedő küldötségek is; végre megtörténik a' kijelölés, illyképen: Szücs Antal, Györgyi Mihály, Neuhold Károly, Bay Sándor. Az udvaron levő nemesség egyhangulag Szücs nevet kiáltja. Ekkor megérkezik a' másik rész nagy kiáltások közt 's folyvást Szabó nevét harsogtatva. — 8 1/2 órakor a' nagy teremben együtt ült a' m. főispán az ideigleni tisztikarral 's néhány helybeli 's vidéki urakkal. A' második rész betódult a' megyeház udvarára 's csarnokaiba. Egy bizonyos gr. fenhargon kiáltá ki a' nagy terem ajtaján, hogy Szabó Péter kijelölését nem kívánja, 's kérte a' nemességet, menjen szavazni. A' viszhang harsány, 's ez: Szabó mind halálig! 9 órakor a' m. főispán kikiáltja az ajtón: hogy főispáni jogaiiban magát háborgattatni nem engedí 's a' kijelölést nem változtatja. Elnöki székét elfoglalván kijelenti, hogy ha a' rend megzavartatik, a' választást holnapra halasztja. Az éjig ható kiáltás folyvást tart; az udvaron nagy nemzeti színű zászló tüzetik ki, illy felirattal: „Éljen m. Marich Dávid főispán, — éljen Szabó Péter jövődöbéli alispán.“ — A' lárma közt egy üres üveg repül be a' terembe, 's ekkor a' gyűlés eloszlatik, az előbbi tisztikar megerősítése után a' m. főispán 's többiek kancellárián és kis teremben keresztül lakásikba vanulnak. A' nemesség beomol a' nagy terembe, és senkit nem látván, azon ajtóhoz megy, melly a' kancelláriába vezet. Ezt zárva találván, felszaggatja, a' kancellária rostélyajtait szétszórja, 's a' kis teremben sem találván senkit, a' székekre felugrál 's az asztalokat összeszegezta. Csak ez egy hang hallatszik „Szabó Pétert kandidatej!“ A' zavar nagy; ide 's tova tolongás és kiáltozás szüntelen. — A' nagy teremben minden sértetlen marad. 10 1/4 órakor rendes katonaság vonul feltűzött szuronyokkal a' ház udvarára, 's eleibe. A' nemesség folyvást kiáltoz, de senkit nem illet. 11 órakor egy lovas vezér a' zászlót kezében tartva megindul, 's rövid beszéddel ezt mondván: „Nemesi jogunk gyakorlatában gátoltatunk, ne tegyünk erőszakot 's távozzunk“ — az egész jelen volt választó sereget elvezeti. 11 1/2 óra az eső csendesen hull, hideg éjszaki szél kelt, 's minden üres a' városban; már a' katonaság is elvonult, 's a' jó hazafi vörző szívvél ugyan, de szó nélkül nézi a' napot; várva egy boldogabb jövőt. — Az első alispáni hivatalra, a' 11én elhalasztott választás, 12én szavazattal kezdődött. A' megyeház teremben katonaság volt felállítva; 's hogy ez felesleg volt, kiteszik abbul, mert a' közel négy ezernyi nemesség közül egy sem volt itt, vagy czivakodó, 's a' katonaság is csakugyan szenvedett velünk együtt, mert reggeli 7 órától esti 7ig kelle talpon állania. Kevesen gyönyörködtek ezen megtiszteltetésben. De: egy szó mint száz, ez máskép nem történt. A' szavazás 7 óra után este, másnapra halasztatott, 's a' nemesség szokott tanyáira vonult. 13án a' katonaság messziről nézett bennünket, szivesen láttuk volna ismét — mint gondolható — őket, de megkíméltek. A' szavazatok esti 8 órára szedettek össze. 8 órakor kijelentetett az eredmény m. főispánunk által, 's Szücs Antal 1357, Bay Sándor 1330 szótat nyert. Maj. 14én az ellenzék részén volt nemességből kevés jelent meg, 's a' tisztválasztás másfél óra alatt felkiáltás által illykép fejeztetett be. 2dik alispán: Bay Gáspár (jelöltettek még Boros Ferenc és Böresy Imre); jegyzők, fő: Kisfaludy Mihály, 1ső aljegyző és tisztelet. fő: Balog Kornél, 2dik Zmeskál István. Levéltárnok: Kálóczy Mihály. Főügyész: Szabó Kálmán; alügyész: Zmeskál Sándor. Főadószedő: Hunkár Benjamin. Számvevő: Nagy István. Katonai biztos: Noszlopy Pál; mezey biztos: Rogoz Kálmán. Utó biztos: Kisfaludy Dániel. Selyemtenyésztési biztos: Jankó Vince. Tó-sziget-'s eszilizközi járásban, főszbíró: Kovács Márton. Alsószíró: Öry Ádám. Esküttek: Horváth János, Vajda Ignác. — Sokoró-aljai járásban: főszbíró: Matkovics Zsigmond; alsószíró: Kisfaludy Elek. Esküttek: Szalay Sándor, Pintér Pál. Pusztai járásban, főszbíró: Horváth Dániel, alsószíró: Bay Antal; esküttek: Takó István, Németh Edvárd. — A' gyűlés folytattatik.

(Hontmegyei tisztújítás.) E' lapok f. é. 18dik számában, hol az akkori közgyűlés nevezetesb eredményeit közlém, röviden érdekeltem a' közlegő tisztújítási mozgalmakat, 's szoltam vázolatban a' fenálló pártokrul is; megemlitem, miként egy ünnepélyes amica következett, mellyben az egyik párt jelöltje, néhány pártfőnökeinek hozzájárultokkal 's becsületszavok alatti aláírásaikkal bizonyos két ur jövendőbeli alispánságaik iránt megegyezett. Akkor midőn a' főnebbieket irám, tökéletesen hittem, hogy az adott szó férfiasan, úgy, mint magyar nemesemberhez illő, beváltatik; hittem, hogy a' megye nyugalma, melly felett minden polgárnak örködni szoros kötelessége, helyreálland, 's akkori közlésemet azzal zárám, hogy ellenkező esetre, t. i. az amica meg nem tartásának esetére, hihető, hogy ismét vigan leend a' cortes; és imé nem csatlakoztam. Főispán ur ugyanis három év elteltével, szorosán ragaszkodva a' törvényhez, a' választás nagy napját tavaszutó 11kére tűzvé ki, e' hir villámgyorsan futá keresztül az egész megyét; jöttek mentek a' zászlókat lobogtató szeke- rek, megyeszerte keresni barátságot, vótumot a' nemes helyeken. Az egész megyét csakhamar sáskákként lépék meg a' szívet vidámitó barna hangások, mulatandók a' választókat; lóttak, futottak a' lovag 's gyalog hirnökök, jó, vagy bal híreket vivők biztos táskájukban. És miért mind ezen élénk mozgalom, gondolja az idegen, ki tudja, hogy Hontban amica van; igen is van, de fájdalom csak papiroson maradt az, mert az illető főnökök, kik azt aláírásaikkal ünnepélyesítették, egy más urat alispánnak újra kitzűtek, 's így már tökéletesen megmagyarázhatók a' főnebbi megyei élék mozgalmai; két párt állt t. i. egymásnak ellenében, az egyik a' másik, más meg más urakat a k a r v á n m e g t e n n i alispánoknak. Tavaszutó 9kén a' különben csendes Isághágas tére számos emberrel lepeték el, sok külmegyeivel is; sokan kíváncsian tudakozódtak a' pártok állásáról, mert a' városban barátságbul szavazandókat természetesen látni még nem lehetett, pedig hogy illyek is lesznek, azt az Ipolyon tul deszkákbul készült nagy- szerű konyhakészület mintegy előre jelenté; délutáni öt óra tájban tömegekben gyülekszik a' nép, kíváncsi látni az egyik párt választóit, mellynek egy részét a' fővezér négy szürkelő által vonatott kocsin vezeté körül a' város térein, megmutatandó a' város kíváncsiainak, azon szépen 's drágán készülhetel: zászlók alatti népet, melly nem sokára a' szabad! választás terén jelöltjei mellett küzdeni fog; e' zászlós sereg egész elszántsággal kiáltá K—nek és G—nek nevét, az ezen a' párton állók jót érző mosollyal nézték a' menetet, mit néhány fogadás 's élénkített, melly szerint kettőt egyre téve, állíták a' K. pártjebeli K. részére a' győzedelmet. A' sereg ismét visszavonult arra, merre a' városba jött, és a' közel levő Kis-Túr faluban, hol ezen pártbélieknek összesítették választóik, tavaszutó 10ére szomorú, de áldást osztó esős nap volt. A' város már ismét élénkebb, mert ma kell vala bejöni a' másik párt választóinak is, illető elfogadási helyökre, 's imé, messziről lobognak a' zászlók, és az Ipolyon túli tanya felé tartanak a' tömördek szeke- rek, mellyeken a' választók megjelentek. Ezután ismét keresztül vonult a' városban hangos zene kíséretében, hosszú sort képező szeke- rek a' nemesség, 's ezek ajkairól nagyhangon szállt le a' B. és S. név, mit hatalmasan visszhangzott a' jelenvolt nép. Tavaszutó 11én a' B. és S. pártbeli választók pompásan lobogó zászlókkal, egy tömegben a' megyeház udvarába vonultak, ügyes és a' közügynek még sokat használható fővezérek kíséretében; a' K. és G. pártbeliek pedig künn a' város téren állottak, nagy volt mind a' két tömeg, de szembetűnőleg nagyobb még is a' B. S. féle választóké. Főispán ur az elnöki széket elfoglalván, jeles beszéddel kezdé meg a' nemzeti alkotmányos ünnepet, 's az első alispáni helyre kijelöltetett Balogh Imre és Kubinyi Vilmos között a' többség akarátját ki nem vehetőnek jelentvén, a' szavazatszedő biztosságot kiküldé a' szavazatok beszédésére. Szavazásra először a' K. féle választók siettek, mintegy regg. 10 órakor. Mig ezek szabad választási jogokkal éltek, addig a' B. féle választók a' megye udvarában zivataros esőtől átvázva 's unatkozva várták a' K. féle választók szavazásának bevégeztét; többen a' B. S. féle választók közül szétmentek, a' városba menekülendők a' hideg eső elől; mintegy esteli 7 órakor jelenté a' szavazatszedő biztosság, hogy a' K. féle párt kiszavazván magát most már a' B. féle szavazók válsák fel őket. A' nemesek elkezdék a' szavazást; de miután a' jogukat mintegy nyolczvanan teljesíték, az éj setétsége 's a' hideg a' szavazatszedő biztosságot ebbeli eljárásának másnapra halasztására kényszeríté. — Másnap az idő kiderült és szelidült, a' választók tehát elfoglalták helyeiket, 's regg. 9 órakor megkezdvén Baloghya a' szavazást, azt esteli 9 órakor végezték. A' biztosság beszédvén a' szavazatokat, azok menységét 's eredményét harmad napra (pedig összesen csak mintegy 1240 szavazó lehetett, de a' rostálás huzta ki a' nagy időt) csakugyan kijelenté. Első alispánna lett: Balogh Imre 1240 szavazó által 619 szózattal; (Kubinyi Vilmos 569 szózotot kapott; mintegy 40 nemes ném szavazott; másodalispánna: Sembery Imre, fölkiállással; főjegyzökké: Baksay Ferdinand és Boronkay Lajos; tiszt. főjegyzővé: Majthényi László b.; hadi főadószedővé: Gyürky Sándor; házi főadószedővé: Laszkary Lajos; számvéővé: Nagy Antal; főügyvédde: Vajda István. Báthi járásban, fősz. biróvá: Okolicsányi Antal. Ipolyi járásban fősz. biróvá: Ullmann Bernát. Bozói járásban: fősz. bir: Laszkary Miklós; selmeczi járásban, fsz. bir.: Vladár László; mindnyájan fölkiállással. (Végo köv.)

M i s k o l c z r u l ezt írják: A' corteskedést megrovó cikkre aligha nem érkezendnek feljajdulások, czáfolgatni fognak akarni, de tényeket sikeretlen replikák el nem fognak moshatni; nemesak a' botránkozás felső lépcsőjeig haladt itatás lenne még megrovandó bennök; de a' nemtelen szenvedélyek felizgatása is, melylyet használnak; háziadó 's honoratorok-iránti határozatinknak nyers erő - általi megbuktatásával akarnak e' jó hazafiak a' butább nép előtt (és milly nagy ez!) kedvességbe jutni, a' mostani tisztviselőket azok szerzőjeül kipecézni 's megbuktatni. Vannak ugyan olyanok, kik ez izgatásba nem folynak közülök; de azért ez ocsmány fogóval a' tűzből kikapart gesztenyét még is örömmel látandják. —

(Maros körüli töltések.) Majus 4kén: Szegeden tegnap ült össze Csongrád 's Csanád megyéknek, és Szeged városnak vegyes küldöttsége a' Maros kö-

rüli töltések iránt tervet készitendő. De a' szinto érdeklött H. M. vásárhelyi a' szükséges mérnöki előmunkákat mostanra sem készitvén el, — (holott ez már harmadszori összejötte a' küldöttségnek,) képviselője jövő hó 15keigi halasztást kért azon nyilatkozattal, hogy az uradalom a' munkálatot nem ellenzi. A' küldöttség a' kért h a l a s z t á s r a megjegyzé, mikép az uradalom nem is elle- nezheti a' munkát, világos levén az 1840: 10 rendeése. És még is privát- pörökben hallattak szózatok, mellyek szerint e' töltések elkezdése néhány évre elhalasztathatik. Nem lehet, nem szabad föltennem, föltenni rágalom lenne, hogy az érdeklött törvényhatóságok, ismérve a' törvényhatóságok, ismérve a' törvény szellemét, melly minden részletiben a' leggyorsabb, sok esetben som- más eljárást rendel, illy nevezetes köz munkák halasztását megengednék, vagy elnéznék. Sőt teljesen meg vagyok győződve, hogy ha az adott határidőben va- lamelly vonakodást tapasztalnának, élni fognak a' törvénynek, e' részt, hiszem nem csupan írott malasztjával. Egyébiránt kötelességemnek fogom tartani a' t. kö- zönséget e' dolog kimenetéről annak idejében tudósítani. Somogyi A.

S z e g e d, maj. 10kén. Öt órakor délután megkondult a' felső városi to- rony harangja, 's véltük, az idő gyors haladtát jeleli, emlékeztetve mennyire u- tána kellene sietni e' mindenben elmaradt honnak. De csakhamar észrevevők, hogy tűzveszélyre figyelmeztet, mi annál borzasztóbb lehetende, hogy a' szél erősen 's a' város felé fordulva dühöngött. Sieték ezen veszély helyszínére. Egy aszta- los színében ütött ki a' tűz, szerencsére azonnal hozzátótt a' nép, egy vízfecs- kendőt a' sóházul emberek vontak a' hely színére, a' tetőt 's a' szin azon részét, melly leginkább kitéve vala a' veszélynek, leronták. Leirhatlan ilyenkor a' sze- gedieknek gyorsasága, munkássága 's bátorsága; a' szin égő oszlopain állot- tak meg a' segítő emberek 's oltottak, 's mit kelle szétöntöttek, ezek közt leg- inkább más illyes alkalmakkal is hirt szerzett Ördög Ferencz tünteté ki magát. Voltak, kik nevével 's a' tüzzel elméskedtek. Jutalmat illyeknek, de nem sujtá- sost, és közeliismerést! A' szomszédház cseréppel levén fedve, a' tűznek csakha- mar elejét vevék, de nem annyira a' nagyon késelt vízi fecskendők — mellyek a' tűz kitérése után félóra mulva érkeztek — mint, mikint érintém, a' gyors nép. És eszembe juta a' köcsönös általános tűzkármentés és építési rend. De mikor fog ez behozatni? — Most, midőn ezt írom, 6 órakor, a' tűz elolva. De ne bizzunk abban, hogy mindenkor illy a' szerencsétlenség mellett még szerencsésnek ne- vezhető kimenetet érünk. A' gondviselésben bízni szép és szent. De „they blas- pheme, who pretend to expect miracles, and neglect the use of the human means, with wich Providence has blessed them. S o m o g y i Antal.

(Felelet a' prot. unio-tárgyban Jancsovic Pál urnak f. e. Jelenkor 14 szá- mában közölt czáfolatára. Végo.) Miután J. P. ur az unio korszerűségét általa behizonyítottan véli, nem kis önhiúséggal átmegegyen közleményünk egyes helyei, kitételei czáfolására. 's azokat minden rend 's összszefűgés nélkül kénye 's ked- ve szerint marczongja. Először is következtetlenséget, és pedig borzasztót akar nyakunkba akasztani, mint kik az uniot korszerűtlennek 's lehetetlennek állított J. P. urat: állítottuk-e mi az uniot feltételetlen és örökre korszerűtlen 's lehe- tetlenség? és ha nem, muthogy nem is állítottuk, kiben van a' borzasztó kö- vetkeztetés, hennünk-e, vagy J. P. urban? Megütözik J. P. ur azon is, hogy mi az ágostai 's hely. hivatalásu mivelte keblünk a' vallás fótanjaira néz- ve egyesülteknek hisszük; de mi most is azon hitben élünk, és másokat is ab- ban látunk lenni, nevezetesen a' Pesti Hirlap 56. számában nyilatkozó B. urat, sőt az indítványzó nemes gróf maga is, kétségkívül nem teszi vala indítványát, hanemha e' meg győződésből kiindulva. Majd egy igen fontos kérdést tesz e- lőnkbe J. P. ur: honnan tudjátok, hogy a' miveletlen osztály az uniot vallásából kivetkeztetésnek hiszi, — tán ti vagytok annak organumai? Egész öszinteség- gel feleljük, hogy mi az ágostai miveletlen nép oszt-lynak organumai nem va- gyunk, és épen úgy nem vagyunk, mint nem volt a' pesti convent akkor, mikor annak tudta nélkül róla 's uniáltatásáról nyilatkozott; de mind a' mellett is tel- jes meggyőződéssel hisszük, hogy a' melly nép nemesak nem kívánta 's ohajto- ta az uniot, nemesak nem készített ahoz, de még nem is álmodott fölle: an- nak az uniot, kivált az ollva, mellyről ki van mondva, hogy dogmák és szertar- tások változtatásával esik, lehetetlen vallásából kivetkeztetésnek nem tartani, ezt hozván magával a' dolog természete, 's ezt bizonyítván minden illy módon meg- kísértett eset. Könnyen létesíthetőnek állítja J. P. ur az uniot azért is, mert az any- nyi nyomtatást elszenevni tudó népnek o ly dogmáról lemondani, mellyel tán soha tisztában nem volt, nem egy feladat leend. Ez alkalmasint saját véleménye, saj- nálók ha illy elsieltet nyilatkozást egész felekezetére alkalmazva értene, mert ez esetben annak köszönetére aligha számíthatna. Uram, könnyebb ezt leirni mint teljesülésbe vezetni! Szabad legyen azonban nekünk is ezen állításra hivatkozó- lag J. P. urhoz egy kérdést intéznünk, ha olly könnyen eltűri az ágostai köznép nem mondjuk dogmáit, de csak ritusai változtatását, miért van, hogy egy bizonyos ekkliksziában a' német ajku ágostai fél Gy. Sz. Boldogasszony ünnepét megüli 's ugyanott a' tót ajku rész azt nem ünnepli? több illy esetet is tudnánk, de mely- lyek aligha léteznének, ha olly könnyen eszközölhető volna a' rituálékbaní vál- toztatás. Mennyi bajt okozott a' reform. ekkliksziában csak a' hármassünnep eltörlé- se, 's az új énekes könyv behozása, noha ehhez előre készített a' nép annyis- ban, hogy az új könyv az iskolákban tanított? Az angol nép miért nem tudja megszüntetni, noha nem egyszer kísérté már meg, az indiai népeknek férjeik ha- lálakor megégetését? mert a' miveletlen köznép mindenütt makaesul ragaszkodik dogmáihoz 's a' rituálékhoz. J. P. ur azon aggodalmunkat, mintha az unio jelenlegi sürgetése által a' r. catholikusok bármelly kis részénél némi féltékenység ébresz- tetheznék föl, rémnek nevezvén, rajtuk kegyesen szánakozni méltóztatik Rém tehát, a' mit mi gyanitunk! adja az ég hogy az legyen, mi örülünk annak leg- inkább; de illy rémet tán mások is képzelhetnek, jelesen a' P. Hirlap 56 szám. 15ó lap. 2ik szelet, némelly szavaiban ha nem csatlakoznak, szíve ezen rémtől tar- tozkodás mutatkozik. Ezen mi aggodalmunk pusztá szánakozáson fölül, tán egy kis felületes figyelmet még is érdemelhetett volna. Mert teljesen meg vagyunk ugyan győződve, mikép az uniot indítványozó nemes gr. czélja a' legtisztább volt, de vajjon tehet-e arról valaki, hogy nem kevesen az unio épen ez időszerinti sürgetését, a' vegyes elzasságok körüli újabb intézkedés szüleményének, így a' r. catholicismus elleni ténynek gyanusítják! Többször tisztelt czáfolónk az n állításunkat, hogy poroszországi unio, más keserű következtetésen kívül, vallásbe- li közönyösséget szült volna, tagadja, mert ugymond Poroszágban az iskolai ne- velés jó karban van. Mimagunk is ezennel visszavonjuk állításunkat a' poroszor- szági vallásos közönyösségről, de nem J. P. ur okai által meggyőzötte, hanem azért, mert mint f. e. Jelenkor Társalkodója 7ik számában olvashatni, németor- szági hírlapok a' poroszországi unio felbomlását hírlík, a' mi valaminint egy rész- ről nem vallásos közönyösséget tanusít, hanem szilárd ragaszkodást, de nem az

uniált, hanem a régi hithez; egy más részről ellenmondhatlanul bizonyítja azt, a mit mi állítunk, hogy a poroszországi unióra hivatkozni helytelen; s hogy annak is tán más eredménye mutatható, ha nem rögtönzés útján és szinte parancsolólag létesült volna. De nemcsak a poroszországi, hanem a hazánkban eddig megkísértett unióra hivatkozást is helytelennek állítók mi. Minthogy azonban ez a fő feladatunk a magyarhoni egyházak uniójáról tetszett bőlesen hallgatni, nekünk jutott kellemetlen kötelességül azt, mit közleményünkben csak általánosan mondottunk ki, itt egyes eseteket fölhozva részletesen kifejtteni, mit úgy vélelünk legezéltirányosabban teljesíteni, ha egy kezünkkel levő teljes hitelt levél e tárgyra hivatkozó szavait szórul szóra ide iktatjuk: „A Bácságban lutheranusokkal egyesült reformata ekkleziák, de mellyek már a Lutheránusoktól elnyelettek, ezek: Franczföld, Liebling, Nagy Sz. Miklós, Tömösvár, N. Beeskerek; ezen utolsók ugyan miután látják, hogy a lutheránusok még csak presbyternek sem vesznek fel senkit, már gondoskodnak a különválásról, vissza kívánván adott pénzüket.“ Láthatni ebből, mily csekély becsé legyen a magyarhoni uniált ekkleziákra hivatkozásnak is. De mindenek felett megbotránkozai látszik J. P. ur azon javaslatunkban, miszerint a közalapítványokat, mindaddig, míg a haladó idők, a még most két felekezetet egygyé nem érlelndi, mind a két fél részére biztosítani jónak véltük. Ez önösség, mi sem vagyunk templom egerei, kiált J. P. ur kifáradt pathosszal; ez utóbbi nyilatkozatnak örvendünk, az elsőre észrevételünk ez: ha a mások károsítása nélküli önösség üdvösséget veszélyeztető bűn, úgy kevesen fognak örvendni Abraham kebelében; ki e részben tiszta, az veszen először követ a Békésiekre, melly kö azonban nemcsak a Békésieket érlelndi, hanem másokat, jelesen azt is, ki a P. hírlap 22. számában szórul szóra képként nyilatkozik: „Az egyesület célul csak a jövődőt tűzi ki, s azért a már fenálló tanodák alapítványai eredeti rendeltetésüknél sértetlen megmaradnak.“ Mi tehát most is oly véleményben maradunk mint eddig, hogy t. i. az unio sürgetése nem egészen korszerű; hogy a nemzeti erő s nagyság kifejtésére, alkotvány-javításra, ipar-élesztésre, mert honunkban ezek a fő feladatok, mitsem használ, ha egy vallásbeli felekezettel több vagy kevesebb küzd a kitűzött cél felé. Amerikában még mindaddig nem állítottak gőzkatlanokat a különfelekezetek összeolvadására, és még is az új világrész mennyivel hátra hagyta s megrögzött az idős Európát, mert nem ügyelve arra, mily szertartással tisztelik a különfelekezetek az Istent az alkotvány-javítás, s ipar-élesztés kitűzött törekvése. Mi sem hisszük hogy az egy-egy és egy pártor felőli jóvándó teljesítésére korunk volna hivatva. Esmidőn a Békésiek ezt nyíltan kimondák, s folyvást állítják, az uniónak nem ellenségei, ezen czimzettel visszautasítják; nem akarják meggyilkolni az unio eszméjét sem, sőt előkészületet tétetni ohajtnak a nagy cél eléréséhez, s ezt a népnevelésben vélik helyhezve lenni; és mindaddig, míg a nép az unio elfogadására meg nem érik, azt mint nemes csirát, a legügyesebb kertészek őrkedése alatt, az érlelő idők kebelébe letéetni ohajtnak, s az által nem oly következetlenek a Békésiek, mint J. P. ur, ki sürget ugyan uniót, de tökéletes uniót még sem akar, csak pro forma kíván uniót, — mit mi nem értünk, de azt kérjük, mentse istent a két protestans felekezetet a vakító uniótól. Az unio érésszakát úgy véljük, siettetni fogja a prot. egyházi s iskolai lap, ha az mint reméljük, higgadt indulattal s messzelátó figyelemmel vezéreltetik. Midőn pedig ezen meggyőződésünk szerinti véleményünket, hogy t. i. az unio sürgetése nem korszerű, senkire tolni nem szándékunk; ugyanakkor a velünk nem egyező véleményűeket a Székács és Ligetfy urak e tárgybani közleményeikre figyelmeztetni bátorodunk. Ezzel feleletünk J. P. ur ezülfelátára be van végezve, mert a névtelenséget, ezt az igazán elesélt kritikát megrovást, csak megvetni tudjuk (1). Uram nem a ki, de a mi, a b. r. feladata. Szükségesnek látjuk azonban végül nyilvánítani, mikép mind a mellett is, hogy illedelmes hangú ezülfelatra az ügy szentsége s komolysága iránti kötelességből igénytelen nézetünket elmondani nem vonakodánk: illy módorú bírálatra, millyenre J. P. ur vetemülni nem átal, az igen tisztelt nagy közönséget, feleletünkkel untatni nem fogjuk, s vele ügyünket ezennel bevégzettnek nyilatkoztatjuk. Békésen békésiek.

(Változások a cs. kir. hadseregben.) Előléptettek, alezredekéből ezredeké: de la Cerda Jenő a 2ik vadász zászlóaljnál, ugyanott; Falkenhayn János gr., János f. h. g. 1 sz. vasaszer., ugyanott; Degenfeld-Schonburg August gr., Hessen s Rajna melletti Emil hg 54 sz. gy. ezr., főhadi kormányzékai segéd Csehországban, Rainer f. h. g. 11 sz. gy. ezr.; őrnagyokból alezredeké: Stadion Fülöp gr., ő cs. k. f. öls. szárnysegéde, hivatala megtartásával; Gravizi Ubald marq., az 5ik vadász zászlóalj parancsnoka, hivatala megtartásával; Zsombory Sándor, János f. h. g. 1 sz. vasaszer., az ezr.; Formacher Antal Marjássy b. 37 sz. gy. ezr., a galicziai katonai határőrség parancsnokává; gyalog s lovas kapitányokból őrnagyokká: Bereczko Ferdinand b., az 5dik vadász zászlóalj 11dik parancsnokává; Schönschütz József, Bertolotti b., 15 sz. gy. ezr., Zsvikovic b. 41 sz. gy. ezr.; Sztankovic Lajos, Schön 49 sz. gy. ezr., Leiningen gr. 31 sz. gy. ezr.; Wrba Domokos gr., Baillet de Latour gr. 26 sz. gy. ezr., Schön 49 sz. gy. ezr.; Zeszner Károly b., János f. h. g. 1 sz. vasaszer., Almássy Károly, Szász-Coburg-Gotha 1 sz. d. sz. ezr., mindkettő az ezredben; Kudriafsky Lajos, hajóhadnagy, corvette-kapitány. Favancourt Gyula gr., Schön 49 sz. gy. ezr. őrnagy, Heymann gránátosztály parancsnokává lett; Rainer József, Leiningen gr. 31 sz. gy. ezr. őrnagy, Wolff gránátosztályé, és Reichach Zsigmond b., Beertolotti b. 15 sz. gy. ezr. őrnagy ugyanazza Grouwink gránátosztályánál. Nyugalmazottak: Schönborn-Buchheim Fülöp gr., Schwarzenberg hg 2 sz. d. sz. ezr. alezredes; Dobrowolsky János, Szász-Coburg-Gotha hg 1 sz. d. sz. ezr. őrnagy, alezredesi ranggal; gyalog s lovas kapitányokból: Gradl Péter, Nugent gr. 30 sz. gy. ezr.; Ribisoni Ferenc, Piret b. 27 sz. gy. ezr., és Gröller Ferenc, a 6ik vadász zászlóaljból, mindhárman őrnagy ranggal s nyugdíjjal; Grawisi Zsigmond marq., Vilmos király 26 sz. gy. ezr.; Scherubl János, Wacquand b. 62 sz. gy. ezr., Sedlniczky Károly gr., Hartenthal 29 sz. gy. ezr.; Borghese Ignác, Sándor czár 2 cz. gy. ezr.; Benedek Mihály, a 2ik 15 sz. székely gy. határőrezr., Markeszics Ferenc a 2dik 17 sz. oláh gy. határőrezr., és Meraviglia Ferenc gr., Hardegg Ignác gr. 8 sz. vasaszer., mind őrnagy ranggal. Meminger August, nyugalmazott kapitány, őrnagy rangot nyert; Schönborn-Buchheim Károly gr., Ferdinánd császár 4 sz. d. sz. ezr. kapitány, őrnagy ranggal önkényt kilépett. Balugyanszky János, nyugalmazott ezredes, ersébet-teréziai alapítványhelyre jutott. Külföldet s azok elfogadására és viselhetősire legf. engedélyt kaptak: Lebzelter Vilmos, Albert f. h. g. 44 sz. gy. ezr. parancsnoka, Károly cs. kir. f. h. g. udvaránál, a törökbirodalmi érdemrendet; Call Károly b., ezredes, a svéd kir. kardrend kiskeresztjét, és St. Julien Kelem gr., nyugalmazott őrnagy, a Johannita rend kiskeresztjét. —

Szervia belkormányzásába vágónak tetszett parancsa a portának, mellyben ez a szerb kormány megtagadta, hogy a száműzötteket, Vuksits, Garaschan és Simitsot, fogadja vissza, még martiusban érkezett Nándor-Felhérvárra, hanem végre nem hajthatott, mert, az orosz consul jóváhagyására engedelmet czárjátul még nem kapott vala. Ez azonban már megérkezvén, Mihály hg fényesen fogadta Vuksits és Garaschant. Ebből látható, miszerint Szervia némileg szabad ugyan, de a főhatalom színe mégis a töröknél, gyakorlata az orosznál, czime pedig a magyarnál van. — A szomszéd Bolgárországban szörnyű kegyetlenségeket visznek véghez a török hivatalnokok zsarolásai, miknek orvoslása végett a bolgárok követet küldének a szultánhoz, de azt utjában meggyilkolták, mihezkepest Mihály hghez kényszerültek a szultánál közbenjárásért folyamodni a sanyargottak.

Amerika.

Mexicóban a kormány nagyon igyekszik az előbbi igazgatás hibáit kijavítani; főgondja, tekintélyes sereget rendszeríteni, s hadihajókat szerezni, hogy a világnak megmutassa, miszerint Mexico inkább eltűnend a nemzetek sorából, mint birtokából csak talpalatnyi földet is elidegeníteni engedjen, melly elszántságának első tanujelét Texas megtámadtatásában adá. Uy-yorki Herald szerint Santa Ana egész kabinetje leköszönt, Valencia tábornok összeesküvésben állítólagos részvétért agyonlötvetett, s Santa Ana elnök a nemzeti kincstárnak megtiltá, az angol követeléseket s az ugynevezett dohányilletéket kivéve, az adósságokat fizetnie. — Egyesült státusokban Tyler elnök a senatus és képviselőházhoz különös üzenetet küldött a mindinkább súlyosbuló pénzügyben. Szerinte nagy nemzet kincstárában mindig akkora fölöslegnek kellene lenni, mekkora a mostani hiány, s hogy ezen hiány ne növekedjék, hanem minél előbb kipótolassék, nem elfojtó, hanem hatályosan orvosló eszközökhöz kell nyulni. Mihezkepest kétséget nem szenved, hogy a congressus a behozatalvámokat magasabbra rugtatandja, már csak belipar tekintetéből is, de a bankok ügyében is czélszerűen rendelkezend.

Spanyolország.

(A toledoi érsek meghalt. Elegy.) April 30án este a toledoi érsek meghalt; e jeles egyházi férfi halála igen nagy csapás Spanyolország vallási ügyeire nézve. — Krisztina volt kormányzó királyné születésnapját april 27kén fényesen ünneplék Madridban. — A kormány 160 millió realnyi kincstárkötelezvényeket szándékozik kibocsátani, s az ez iránti törvényjavaslat már cortes elibe van terjesztve. —

Anglia.

(Nyilatkozás Russell ellen a cityben. Elegy.) April 27kére gyűlést hirdettek a londoni city választóji, tanácskozás végett azon kérdés fölött, hogy nem kellene e Russell követi helyéről lemondásra szólítani fel, mivel olly makacsul ellenzi Peel pénzügyi indítványait. A választók közül alig gyűltek össze százan, a karzat mindazáltal lepe volt emberekké, kik iszonyu kiáltozás közt hathatósan ellenzé a gyűlés czélját. Végre lecsöndesült a zaj, s Brook, Russell párthiveinek egyike, helyeslését indítványozá ez ellenzésnek. Az ellenpárt zajos püsszegéssel fogadta ez indítványt, Wilkinson gáncot indítványozott Russell ellen és helyeslést a ministerség pénzügyi tervei iránt. Szavazáskor azonban Brook indítványa iszonyu többséggel fogadtatott el, s a gyűlés eloszlott, miután Russell háromszor zajosan élteté, Peelnek pedig ugyanannyiszor még zajosabban röföntett. — A Times szerint a bank discontójának csökkentése következtében annyira megszorodott a pénz, hogy nem is tudják már hová tenni az illető tulajdonosok, és azért biztosság nélküli vállalatokra kezdik vesztegetni. — Ningpoóban igen pompás temploma létezik Confuciusnak. Az egész igen gyönyörű négyszöget képez, mellynek közepében gránitfoglalványu remekművű főszelvény, melly fölött 3 gránitból épült hid emelkedik. It szottak nyilvános próbátetre megjelenni azon kinnai tanuló, kik kormányhivatalra vágnak. —

(Az óriási chartista-kérelem az alsóházban.) Maj. 2kán a 3,317,702 aláírással ellátott chartistai kérelem-óriás az alsóházba vitetett. Elöl egy nagy fekete lobogó volt látható illy fölirattal: „A gyilkosság elégtételért kiált. 1819. aug. 16kán.“ Ezt phrygiai sipkák hosszú póznákon, és számos apróbb lobogó követé, különféle fölírásokkal, például: „Igazság többet ér a jótékonyságnál!“ s a t. — Maga a kérelem meglehetősen határozott hangon van szerkesztve, s többi közt számolásokat foglal magában, mellyek szerint a királyné naponként 164 font sterlinget kap az országos pénztárból, Cumberland hg, ámbár nem is lakik az országban, 54 fontot, s a canterburyi érsek, evangéliumi szegénysége föntartására, 52 fontot, míg az erre adózó szegények nagy része napjában 12 krajczárt is alig költethet. A kérelmezők kihallgatni kívántak a parlamentben; de az alsóház nagy többséggel tagadta ezt meg tőlök. —

Franciaország.

(Napoleont már feledni kezdik. Elegy.) Napoleon halála napján ez évben a szokott gyásztisztelgés elmaradt, s még szobrát sem ékesíték koszorúkkal. Ugy látszik, hogy holttestének visszaérkezte lassankint feledtetni fogja a nagy férfi emlékeztét. — Montpensier hg, a király legifjabb fia, a szokott próbatéten dicsérettel menvén át, hadnagyi rangot kapott a tüzér seregben. — Parisban több „Néplap“ jelenik meg, mellyek, közművesek által szerkesztve és iratva, politikai és egyéb szükséges ismereteket terjesztenek a dolgozó osztály közt, s jobbadán radical szellemben szólnak. —

Kína és Keletindia.

(Az angolok további foglalásai. Afghanistan. Schöff pesti hazánkfia Lahoreban.) Bombayból a legújabb hírek apr. 1eig, Khinából pedig febr. 14eig terjednek. Pottinger Henrik elfoglalá Yupua, Tsikee és Funghva városokat, mellyek 20—40 ang. mérföldnyire fekszenek Ningpotúl. Mondják: Kanton új ostromszándékával felhagyott, valószínűleg azért, hogy Anglia kereskedési összeköttetéseit ezen várossal félbe ne szakassza, erejét pedig egészen Peking ellen használhassa. A khinaiak békekötésre szólíták fel már Pottingert, de ő azon kijelentéssel utasítá el az ajánkozást, miszerint ő többé senkivel nem e-

(Hontmegyei tisztújítás.) E' lapok f. é. 18dik számában, hol az akkori közgyűlés nevezeteseb eredményeit közlém, röviden érdekelttem a' közlegő tisztújítási mozgalmakat, 's szóltam vázolatban a' fenálló pártokról is; megemlítém, miként egy ünnepélyes amica következett, mellyben az egyik párt jelöltje, néhány pártfőnökeinek hozzájárultokkal 's becsületszavok alatti aláírásaikkal bizonyos két ur jövődöbeli alispánságaik iránt megegyezett. Akkor midőn a' főnebbieket irám, tökéletesen hittem, hogy az adott szó férfiasan, ugy, mint magyar nemesemberhez illő, beváltatik; hittem, hogy a' megye nyugalma, melly felett minden polgárnak örökös szoros kötelessége, helyreálland, 's akkori közlésemet azzal zárám, hogy ellenkező esetre, t. i. az amica meg nem tartásának esetére, hihető, hogy ismét vigan leend a' cortes; és imé nem csatlakoztam. Főispán uruguayis három év elteltével, szoroson ragaszkodva a' törvényhez, a' választás nagy napját tavaszutó 11kére tűzvé ki, e' hir villámgyorsan futá keresztül az egész megyét; jöttek mentek a' zászlókat lobogató szekerek, megyszerle keresni barátságot, vótumot a' nemes helyeken. Az egész megyét csakhamar sáskákként lépék meg a' szívet vidámitó barna hangások, mulatandók a' választókat; lóttak, futottak a' lovag 's gyalog hírnökök, jó, vagy bal híreket vivők biztos táskájikkal. És miért mind ezen élénk mozgalom, gondolja az idegen, ki tudja, hogy Hontban amica van; igen is van, de fájdalom csak papirosan maradt az, mert az illető főnökök, kik azt aláírásaikkal ünnepélyesítették, egy más urat alispánnak újra kitűztek, 's így már tökéletesen megmagyarázható a' főnebbi megyei élénk mozgalmak; két párt álla t. i. egymásnak ellenében, az egyik a' másik, más meg más urakat a' k a r v á n m e g t e n n i alispánoknak. Tavaszutó 9kén a' különben csendes Iságh tágas tére számos emberrel lepeték el, sok külmegeivel is; sokan kíváncsian tudakozódtak a' pártok állásáról, a' városban barátságbul szavazandókat tömegesen látni még nem lehetett, pedig hogy illyek is lesznek, azt az Ipolyon túl deszkákból készült nagy-szerű konyhakészület mintegy előre jelenté; délutáni öt óra tájban tömegekben gyülekszik a' nép, kíváncsi látni az egyik párt választóit, mellynek egy részét a' fővezér négy szürke ló által vonatott kocsin vezeté körül a' város térein, megmutatandó a' város kíváncsiainak, azon szépen 's drágán készülhet: zászlók alatti népet, melly nem sokára a' szabad! választás terén jelöltjei mellett küzdeni fog; e' zászlós sereg egész elszántsággal kiáltá K—nek és G—nek nevét, az ezen a' párton állók jót érző mosollyal nézték a' menetet, mit néhány fogadás 's élénkített, melly szerint kettőt egyre téve, állíták a' K. pártjelbeliek K. részére a' győzedelmet. A' sereg ismét viszsza vonult arra, merre a' városba jött, és a' közel levő Kis-Túr faluban, hol ezen pártjelbelieknek összesítettek választók, tavaszutó 10ére szomorú, de áldást osztó esős nap volt. A' város már ismét élénkebb, mert ma kell vala bejönni a' másik párt választóinak is, illető elfogadási helyökre, 's imé, messziről lobognak a' zászlók, és az Ipolyon túli tanya felé tartanak a' tömérdek szekerek, mellyeken a' választók megjelentek. Ezután ismét keresztül vonult a' városban hangos zene kíséretében, hosszú sort képező szekereken a' nemesség, 's ezek ajkairól nagyhangon szállt le a' B. . . . és S. . . . név, mit hatalmasan viszhangzott a' jelenvolt nép. Tavaszutó 11én a' B. és S. pártbeli választók pompásan lobogó zászlóikkal, egy tömegben a' megyeház udvarába vonultak, ügyes és a' közügynek még sokat használható fővezéreik kíséretében; a' K. és G. pártbeliek pedig künn a' várostéren állottak, nagy volt mind a' két tömeg, de szembetűnőleg nagyobb még is a' B. S. féle választók. Főispán ur az elnöki széket elfoglalván, jeles beszéddel kezdé meg a' nemzeti alkotványos ünnepet, 's az első alispáni helyre kijelöltetett Baloghy Imre és Kubinyi Vilmos között a' többség akaratját ki nem vehetőnek jelentvén, a' szavazatszedő biztosságot kiküldé a' szavazatok beszedésére. Szavazásra először a' K. féle választók siettek, mintegy regg. 10 órakor. Mig ezek szabad választási jogukkal éltek, addig a' B. féle választók a' megye udvarában zivalaros esőtől átázva 's unatkozva várták a' K. féle választók szavazásának bevégeztét; többen a' B. S. féle választók közül szétmentek, a' városba meneküendők a' hideg eső elől; mintegy esteli 7 órakor jelenté a' szavazatszedő biztosság, hogy a' K. féle párt kiszavazván magát most már a' B. féle szavazók váltsák fel őket. A' nemesek elkezdék a' szavazást; de miután e' jogukat mintegy nyolczvanan teljesíték, az éj setétsége 's a' hideg a' szavazatszedő biztosságot ebbeli eljárásának másnapra halasztására kényszeríté. — Másnap az idő kiderült és szelidült, a' választók tehát elfoglalták helyeiket, 's regg. 9 órakor megkezdvén Baloghyra a' szavazást, azt esteli 9 órakor végezték. A' biztosság beszedvén a' szavazatokat, azok mennyiségét 's eredményét harmad napra (pedig összesen csak mintegy 1240 szavazó lehetett, de a' rostálás huzta ki a' nagy időt) csakugyan kijelenté. Első alispánná lett: Baloghy Imre 1240 szavazó által 619 szózatall; (Kubinyi Vilmos 569 szózatot kapott; mintegy 40 nemes nem szavazott;) másodalispánná: Sembery Imre, fölkiáltással; főjegyzökké: Baksay Ferdinand és Boronkay Lajos; tiszt. főjegyzővé: Majthényi László b.; hadi főadószedővé: Gyürky Sándor; házi főadószedővé: Laszkáry Lajos; számvevővé: Nagy Antal; főügyvédvé: Vajda István. Báthi járásban, fősz. biróvá: Okolicsányi Antal. Ipolyi járásban fősz. biróvá: Ullmann Bernát. Bozóki járásban: fősz. bir.: Laszkáry Miklós; selmeczi járásban, fsz. bir.: Vladár László; mindnyájan fölkiáltással. (Vége köv.)

M i s k o l c z r u l ezt írják: A' corteskedést megrovó cikkre aligha nem érkezendnek feljajdulások, czáfolgatni fognak akarni, de tényeket sikeretlen replikáik el nem fognak moshatni; nemcsak a' botránkozás felső lépcsőjeig haladt itatás lenne még megrovandó bennök; de a' nemtelen szenvedélyek felizgatása is, melylyet használnak; háziadó 's honoratorok-iránti határozatinknak nyers erő-általi megbuktatásával akarnak e' jó hazafiak a' butább nép előtt (és milly nagy ez!) kedvességbe jutni, a' mostani tisztviselőket azok szerzőjeül kipecézni 's megbuktatni. Vannak ugyan olyanok, kik ez izgatásba nem folynak közülök; de azért ez oesmány fogóval a' tűzből kikapart gesztenyét még is örömmel látandják. —

(Maros körüli töltések.) Majus 4kén: Szegeden tegnap ült össze Csongrád 's Csanád megyéknek, és Szeged városnak vegyes küldöttsége a' Maros kö-

rüli töltések iránt tervet készítendő. De a' szinte érdeklött H. M. vásárhelyi a' szükséges mérnöki előmunkákat mostanra sem készítvén el, — (holott ez már harmadszori összejötté a' küldöttségnek,) képviselője jövő hó 15keigi halasztást kért azon nyilatkozattal, hogy az uradalom a' munkálatot nem ellenzi. A' küldöttség a' kért h a l a s z t á s r a megjegyzé, mikép az uradalom nem is ellenzheti a' munkát, világos levén az 1840: 10 rendelete. És még is privát-pörökben hallattak szózatok, mellyek szerint e' töltések elkezdése néhány évre elhalasztathatik. Nem lehet, nem szabad föltennem, föltenni rágalom lenne, hogy az érdeklött törvényhatóságok, ismérve a' törvényhatóságok, ismérve a' törvény szellemét, melly minden részletiben a' leggyorsabb, sok esetben sommás eljárást rendel, illy nevezetes köz munkák halasztását megengednék, vagy elnéznék. Sőt teljesen meg vagyok győződve, hogy ha az adott határidőben valamelly vonakodást tapasztalnának, élni fognak a' törvénynek, e' részt, hiszem nem csupan írott malasztjával. Egyébiránt kötelességemnek fogom tartani a' t. kö-zönséget e' dolog kimenetéről annak idejében tudósítani. Somogyi A.

S z e g e d, maj. 10kén. Öt órakor délután megkondukt a' felső városi torony harangja, 's véltük, az idő gyors haladtát jeleli, emlékeztetve mennyire utána kellene sietni e' mindenben elmaradt honnak. De csakhamar észrevevők, hogy tűzveszélyre figyelmeztet, mi annál borzasztóbb lehetende, hogy a' szél erősen 's a' város felé fordulva dühöngött. Sieték ezen veszély helyszínére. Egy asztalos színében ütött ki a' tűz, szerencsére azonnal hozzálátott a' nép, egy vízfecskendőt a' sóháztul emberek vontak a' hely színére, a' tetőt 's a' szin azon részét, melly leginkább kitéve vala a' veszélynek, leronták. Leirhatlan ilyenkor a' szegedieknek gyorsasága, munkássága 's bátorsága; a' szin égő oszlopain állottak meg a' segítő emberek 's oltottak, 's mit kelle szétöntöttek, ezek közt leginkább más illyes alkalmakkal is hirt szerzett Ördög Ferencz tünteté ki magát. Voltak, kik nevével 's a' tüzzel elméskedtek. Jutalmat illyeknek, de nem sújtást, és közelimerést! A' szomszédház cseréppel levén fedve, a' tűznek csakhamar elejét vevék, de nem annyira a' nagyon késelt vízi fecskendők — mellyek a' tűz kitérése után félóra mulva érkeztek — mint, mikint érintém, a' gyors nép. És eszembe juta a' köcsönös általános tűzkárméntés és építési rend. De mikor fog ez behozatni? — — Most, midőn ezt írom, 6 órakor, a' tűz elolva. De ne bizzunk abban, hogy mindenkor illy a' szerencsétlenség mellett még szerencsésnek nevezhető kimenetet érünk. A' gondviselésben bízni szép és szent. De „they blaspheme, who pretend to expect miracles, and neglect the use of the human means, with wich Providence has blessed them. S o m o g y i Antal.

(Felelet a' prof. unio-tárgyban Janesovics Pál urnak f. e. Jelenkor 14 számában közlött czáfolatára. Vége.) Miután J. P. úr az unio korszerűségét általa behozatottnak véli, nem kis önhitességgel átmevén közleményünk egyes helyei, kitételei czáfolására, 's azokat minden rend 's összefüggés nélkül kénye 's kedve szerint marezongja. Először is következtetlenséget, és pedig borzasztót akar nyakunkba akasztani, mint kik az uniot korszerűtlennek 's lehetetlennek állították, és még is azt ohajjúk, sőt egyesülési módokat is ajánlgatunk. De kérjük J. P. urat: állítottuk-e mi az uniot feltételeitlen és örökre korszerűtlen 's lehetetlennek? és ha nem, muthogy nem is állítottuk, kiben van a' borzasztó következtetlenség, bennünk-e, vagy J. P. urban? Megütöközök J. P. ur azon is, hogy mi az ágostai 's hely. hitválasú mivelte keblünket a' vallás főtanjaira nézve egyesülteknek hisszük; de mi most is azon hitben élünk, és másokat is abban látunk lenni, nevezetesen a' Pesti Hírlap 56. számában nyilatkozó B. urat, sőt az indítványzó nemes gróf maga is, kétségkívül nem teszi vala indítványát, hanemha e' meggyőződésből kiindulva. Majd egy igen fontos kérdést tesz előnkbe J. P. ur: honnan tudjátok, hogy a' miveletlen osztály az uniot vallásából kivetkezettének hiszi, — tán ti vagytok annak organumai? Egész őszinteséggel feleljük, hogy mi az ágostai miveletlen nép osztálynak organumai nem vagyunk, és épen ugy nem vagyunk, mint nem volt a' pesti convent akkor, mikor annak tudta nélkül róla 's uniáltatásáról nyilatkozott; de mind a' mellett is teljes meggyőződéssel hisszük, hogy a' melly nép nemesak nem kívánta 's ohajította az uniot, nemesak nem készítetett ahoz, de még nem is álmódott fölöle: annak az uniot, kivált az ollyan, mellyről ki van mondva, hogy dogmak és szertartások változtatásával esik, lehetetlen vallásából kivetkezettének nem tartani, ezt hozván magával a' dolog természeté, 's ezt bizonyítván minden illy módon megkísértett eset. Könnyen létesíthetőnek állítja J. P. ur az uniot azért is, mert az anynyi nyomtatást elszenevni tudó népnek o ly dogmáról lemondani, mellyel tán soha tisztában nem volt, nem nagy feladat leend. Ez alkalmat saját véleménye, sajnálhók ha illy elszietett nyilatkozást egész felekezetre alkalmazva értene, mert ez esetben annak köszönetére aligha számthatna. Uram, könnyebb ezt leírni mint teljesülésbe vezetni! Szabad legyen azonban nekünk is ezen állításra hivatkozólag J. P. urhoz egy kérdést intéznünk, ha olly könnyen eltűri az ágostai köznépet nem mondjuk dogmát, de csak ritusai változtatását, miért van, hogy egy bizonyos ekkleziában a' német ajku ágostai fél Gy. Sz. Boldogasszony ünnepét megüli 's ugyanotta' tót ajku rész azt nem ünnepli? több illy esetet is tudánk, de melylyek aligha létezének, ha olly könnyen eszközölhető volna a' rituálékban változtatás. Mennyi bajt okozott a' reform. ekkleziában csak a' hármassünnep eltörlése, 's az új énekes könyv behozása, noha ehhez előre készítetett a' nép annyiban, hogy az új könyv az iskolákban tanított? Az angol nép miért nem tudja megszüntetni, noha nem egyszer kísérelé már meg, az indiai némbereknek férjeik hála-lakori megégetését? mert a' miveletlen köznépet mindenütt makaesul ragaszkodók dogmáihoz 's a' rituálékhoz. J. P. ur azon aggodalmunkat, mintha az unio jelenlegi sürgetése által a' r. catholikusok bármely kis részénél némi féltékenység ébreszethetnék föl, rémnek nevezvén, rajtuk kegyesen szánozni méltóztatik Rém tehát, a' mit mi gyanítunk! adja az ég hogy az legyen, mi örülünk annak leginkább; de illy rémet tán mások is képzelhetnek, jelesen a' P. Hírlap 56 szám. 180 lap. 2ik szelet, némelly szavaiban ha nem csatlakoznak, szinte ezen rémtől tartózkodás mutatkozik. Ezen mi aggodalmunk pusztá szánozásra fölüli, tán egy kis felületes figyelmet még is érdemelhetett volna. Mert teljesen meg vagyunk ugyan győződve, mikép az uniot indítványzó nemes gr. czéljaa' legtisztább volt, de vajjon tehet-e arról valaki, hogy nem kevesen az unio épen ez időszerűti sürgetését, a' vegyes házasságok körüli újabb intézkedés szüleményének, így a' r. catholicismus elleni ténynek gyanúsítják! Többször tisztelt czáfolók az a' állításunkat, hogy poroszországi unio, más keserű következtésin kívül, vallásbeli közönyösséget szült volna, tagadja, mert ugymond Poroszországban az iskolai nevelés jó karban van. Mimagunk is ezennel visszavonjuk állításunkat a' poroszországi vallásos közönyösségről, de nem J. P. ur okai által meggyőzöztetve, hanem azért, mert mint f. e. Jelenkor Társalkodója 7ik számában olvashatni, németországi hírlapok a' poroszországi unio felbomlását hírlík, a' mi valamint egy részről nem vallásos közönyösséget tanusit, hanem szilárd ragaszkodást, de nem az

uniált, hanem a régi hithez: egy más részről ellenmondhatlanul bizonyítja azt, a mit mi állítunk, hogy a poroszországi unióra hivatkozni helytelen; s hogy annak is tán más eredménye mutatható, ha nem rögzítés útján és szinte parancsolólag létesült volna. De nemcsak a poroszországi, hanem a hazánkban eddig megkísérelt unióra hivatkozást is helytelennek állítók mi. Minthogy azonban az afora unak a magyarhoni egyházak uniójáról tetszett bőlesen hallgatni, nekünk jutott kellemetlen kötelességül azt, mit közleményünkben csak általánosan mondottunk ki, itt egyes eseteket fölhozva részletesen kifejteni, mit úgy vé- lünk legcélszerűbben teljesíteni, ha egy kezünkkel levő teljes hitelű levél e tárgyra hivatkozó szavait szóról szóra ide iktatjuk: „A Bányában lutheranuskal egyesült reformata ekkleziák, de mellyek már a Lutheránusoktól elnyelet- tek, ezek: Franzfeld, Liebling, Nagy Sz. Miklós, Tömösvár, N. Beeskerek; ezen utolsók ugyan miután látják, hogy a lutheránusok még csak presbyternek sem vesznek fel senkit, már gondoskodnak a különválásról, vissza kívánván- adott pénzüket.“ Láthatni ebből, mily csekély becsé legyen a magyarhoni uniált ekkleziákra hivatkozásnak is. De mindenek felett megbotránkozni látszik J. P. ur azon javaslatunkban, miszerint a közalapítványokat, mindaddig, míg a haladó idő, a még most két felekezetet egygyé nem érlelendí, mind a két fél részére biztosítani jónak véltük. Ez önösség, mi sem vagyunk templom egerei, kiált J. P. ur kifáradt pathosszal; ez utóbbi nyilatkozatnak örvendünk, az elsőre észrevéte- lünk ez: ha a mások karóssága nélküli önösség üdvösséget veszélyeztető bűn, úgy kevesen fognak örvendni Abraham kebelében; ki e részben tisztá, az ves- sen először követ a Békésiekre, melly ki azonban nemcsak a Békésieket érén- di, hanem másokat, jelesen azt is, ki a P. hírlap 22. számában szóról szóraek- kép nyilatkozik: „Az egyesület ezúttal csak a jövendőt üzi ki, s azért a már fennálló tanodák alapítványai eredeti rendeltetésüknél sértetlen meghagyatnak.“ Mi tehát most is oly véleményben maradunk mint eddig, hogy t. i. az unio sürgetése nem egészen korszerű; hogy a nemzeti erő s nagyság kifejtésére, alkotvány-javításra, ipar-élesztésre, mert honunkban ezek a fő feladatok, misem használ, ha egy vallás- beli felekezettel több vagy kevesebb küzd a kitűzött cél felé. Amerikában még mindaddig nem állítottak gózkatlanokat a különfelekezetek összeolvasztására, és még is az új világrész mennyivel hátra hagyá s megcségyenté az idős Európát, mert nem ügyelve arra, milly szertartással tisztelik a különfelekezetek az Istent az alkotvány-javítás, s iparélesztés kitűzött törekvése. Mi sem hisszük hogy az egy- kol és egy pásztor felőli jövendölés teljesülésbe vezetésére korunk volna hivatva. Ésmidőn a Békésiek ezt nyíltan kimondák, s folyvást állítják, az uniónak nem ellen- ségei, ezen ezimzetet visszautasítják; nem akarják meggyilkolni az unio eszmé- jét sem, sőt előkészület tétetni ohajtnak a nagy cél eléréséhez, s ezt a nép- nevelésben vélik helyhezve lenni; és mindaddig, míg a nép az unio elfogadásá- ra meg nem érik, azt mint nemes csírárt, a legügyesb kertészek őrkedése alatt, az érlelő idő kebelébe letétni ohajják, s az által nem oly következetlenek a Békésiek, mint J. P. ur, ki sürget ugyan uniót, de tökéletes uniót még sem akar, csak pro forma kíván uniálni, — mit mi nem értünk, de azt kérjük, mentse is- ten a két protestans felekezetet a vakító uniótól. Az unio érésszakát úgy véljük, siettetni fogja a prot. egyházi s iskolai lap, ha az mint remélljük, biggadt in- dulattal s messzelátó figyelemmel vezéreltetik. Midőn pedig ezen meggyőződés- sünk szerinti véleményünket, hogy t. i. az unio sürgetése nem korszerű, senkire tolni nem szándékunk: ugyanakkor a velünk nem egyező véleményűeket a Szék-ács és Ligetfy urak e tárgybani közleményeikre figyelmeztetni bátorodunk. Ezzel feleletünk J. P. ur ezáfolatára be van végezve, mert a névtelenséget, ezt az igazán elesévelt kritikai megrovást, csak megvetni tudjuk (!). Uram nem a ki, de a mi, a háró feladata. Szükségesnek látjuk azonban végül nyilvánítani, mi- kép mind a mellett is, hogy illedelmes hangú ezáfolatra az ügy szentsége s komoly- sága iránti kötelességből igénytelen nézetünket elmondani nem vonakodunk; illy modora bíralatra, millyenre J. P. ur vetemülni nem átal, az igen tisztelt nagy közönséget, feleletünkkel untatni nem fogjuk, s vele ügyünket ezennel bevég- zettnek nyilatkoztatjuk. Békésen békésiek.

(Változások a cs. kir. hadseregél.) Előléptettek, alezredesekből ez- redesekké: de la Cerda Jenő a 2ik vadász zászlóaljnál, ugyanott; Falkenhayn János gr., János fkg 1 sz. vasasezr., ugyanott; Degenfeld-Schonburg August gr., Hessen s Rajna melletti Emil hg 54 sz. gy. ezr., főhadi kormányzékü segéd Csehországban, Rainer fkg 11 sz. gy. ezr.; őrnagyokból alezredesekké: Stadion Fülöp gr., ő cs. k. föls. szárnysegédje, hivatala megtartásával; Gra- vizi Ubald marq., az 5ik vadász zászlóalj parancsnoka, hivatala megtartásá- val; Zsombory Sándor, János fkg 1 sz. vasasezr., az ezr.; Formacher Antal Marjássy b. 37 sz. gy. ezr., a galicziai katonai határőrség parancsnokává; gyalog s lovas kapitányokból őrnagyokká: Bereczko Ferdinand b., az 5dik vadász zászlóaljtól a 11dik parancsnokává; Schönschütz József, Bertoletti b., 15 sz. gy. ezr., Zsivkovics b. 41 sz. gy. ezr.; Sztankovics Lajos, Schön 49 sz. gy. ezr., Leiningen gr. 31 sz. gy. ezr.; Wrba Domokos gr., Baillet de Latour gr. 26 sz. gy. ezr., Schön 49 sz. gy. ezr.; Zeszner Károly b., János fkg 1 sz. vasasezr., Almássy Károly, Szász-Coburg-Gotha 1 sz. dzsidas ezr., mind- kettő az ezredben; Kudriafsky Lajos, hajóhadnagy, corvette-kapitányá. Fa- vancourt Gyula gr., Schön 49 sz. gy. ezr. őrnagy, Heymann gránátosztály parancsnokává lett; Rainer József, Leiningen gr. 31 sz. gy. ezr. őrnagy, Wolff gránátosztályává, és Reischach Zsigmond b., Beertoletti b. 15. sz. gy. ezr. őrnagy ugyanazzá Grouwink gránátosztályánál. Nyugalmaztattak: Schönborn- Buchheim Fülöp gr., Schwarzenberg hg 2 sz. dzsidasz. alezredes; Dobro- wolsky János, Szász-Coburg-Gotha hg 1 sz. dzsidasz. őrnagy, alezredesi ranggal; gyalog s lovas kapitányokból: Gradl Péter, Nugent gr. 30 sz. gy. ezr.; Ribisoni Ferencz, Piret b. 27 sz. gy. ezr., és Gröller Ferencz, a 6ik va- dász zászlóaljból, mindhárman őrnagy ranggal s nyugdíjjal; Grawisi Zsig- mond marq., Vilmos király 26 sz. gy. ezr.; Scherübl János, Wacquant b. 62 sz. gy. ezr., Sedlniczky Károly gr., Hartenthal 29 sz. gy. ezr.; Borghese Ignác, Sándor czár 2 cz. gy. ezr.; Benedek Mihály, a 2ik 15 sz. székely gy. határőrszr., Markeszi Ferencz a 2dik 17 sz. oláh gy. határőrszr., és Meraviglia Ferencz gr., Hardegg Ignác gr. 8 sz. vasasezr., mind őrnagy ranggal. Meminger August, nyugalmazott kapitány, őrnagy rangot nyert; Schönborn-Buchheim Károly gr., Ferdinnd császár 4 sz. dzsidasz. e- z. kapi- tány, őrnagy ranggal önkényt kilépett. Balugyanszky János, nyu- galmazott ezredes, ersébet-teréziai alapítványhelyre jutott. Külföldet s a- zok elfogadhatására és viselhetésire legf. engedélyt kaptak: Lebzelter Vilmos, Albert fkg 44 sz. gy. ezr. parancsnoka, Károly cs. kir. fkg udvaránál, a törökbirodalmi érdemrendet; Call Károly b., ezredes, a svéd kir. kardrend kis- keresztjét, és St. Julien Kelem gr., nyugalmazott őrnagy, a Johannita rend kis- keresztjét. —

Szervia belkormányzásába vágónak tetszett parancsa a portának, mellyben ez a szerb kormánynak meghagyá: hogy a száműzötteket, Vuksits, Garaschan és Simitsot, fogadja vissza, még martiusban érkezett Nándor-Fehérvárra, hanem végre nem hajthatott, mert, az orosz consul jóváhagyha- tásra engedelmet czárjátul még nem kapott vala. Ez azonban már megérkezvén, Mi- hály hg fényesen fogadá Vuksits és Garaschant. Ebből látható, miszerint Szer- via némileg szabad ugyan, de a főhatalom színe mégis a töröknél, gyakor- lata az orosznál, czíme pedig a magyarnál van. — A szomszéd Bolgárország- ban szörnyű kegyetlenségeket visznek véghez a török hivatalnokok zsarolásai, miknek orvoslása végett a bolgárok követet küldének a szultánhoz, de azt utjában meggyilkolták, mihez képest Mihály hghez kényszerültek a szultánál közbenjárásért folyamodni a sanyargatottak.

Amerika.

Mexicóban a kormány nagyon igyekszik az előbbi igazgatás hibáit kijavi- tani; főgondja, tekintélyes sereget rendszerezni, s hadihajókat szerezni, hogy a világnak megmutassa, miszerint Mexico inkább eltűnend a nemzetek sorá- ból, mint birtokából csak talpalatnyi földet is elidegeníteni engedjen, melly el- szántságának első tanujelét Texas megtámadtatásában adá. Uy-yorki Herald szerint Santa Ana egész kabinetje leköszönt, Valencia tábornok összeesküvés- ben állítólagos részvétért agyonlövetett, s Santa Ana elnök a nemzeti kincstár- nak megtiltá, az angol követeléseket s az ugynevezett dohányilletéket kivéve, az adósságokat fizetnie. — Egyesült státusokban Tyler elnök a senatus és kép- viselőházhoz különös üzenetet küldött a mindinkább súlyosbuló pénzügyben. Szerinte nagy nemzet kincstárában mindig akkora fölöslegnek kellene lenni, mekkora a mostani hiány, s hogy ezen hiány ne növekedjék, hanem minél- előbb kipótoltassék, nem elfojtó, hanem hatályosan orvosló eszközökhez kell nyulni. Mihez képest kétséget nem szenved, hogy a congressus a behozatal- vámosokat magasabbra rugtatandja, már csak belipar tekintetéből is, de a ban- kok ügyében is célszerűen rendelkezend.

Spanyolország.

(A toledoi érsek meghalt. Elegy.) April 30án este a toledoi érsek meghalt; e jeles egyházi férfi halála igen nagy csapás Spanyolország vallási ügyeire néz- ve. — Krisztina volt kormányzó királyné születésnapját april 27kén fényesen ünneplék Madridban. — A kormány 160 millió realnyi kincstárkötelezvé- nyeket szándékozik kibocsátani, s az ez iránti törvényjavaslat már cortes e- libe van terjesztve. —

Anglia.

(Nyilatkozás Russell ellen a cityben. Elegy.) April 27kére gyűlést hir- dettek a londoni city választóji, tanácskozás végett azon kérdés fölött, hogy nem kellene e Russelt követi helyéről lemondásra szólítani fel, mivel oly makacsul ellenzi Peel pénzügyi indítványt. A választók közül alig gyűltek ösz- sze százan, a karzat mindazáltal lepve volt emberekkel, kik iszonyu kiál- tozás közt hathatósan ellenzik a gyűlés célját. Végre lecsöndesült a zaj, s Brook, Russell párhiveinek egyike, helyeslést indítványozá ez ellenzés- nek. Az ellenpárt zajos püsszeggel fogadá az indítványt, Wilkinson gáncot indítványzott Russell ellen és helyeslést a ministerség pénzügyi tervei iránt. Szavazáskor azonban Brook indítványa iszonyu többséggel fogadtatott el, s a gyűlés eloszlott, miután Russelt háromszor zajosan élteté, Peelnek pedig ugyanannyiszor még zajosabban rőfentett. — A Times szerint a bank dis- contoának csökkentése következtében annyira megszaporodott a pénz, hogy nem is tudják már hová tenni az illető tulajdonosok, és azért biztonság nél- küli vállalatokra kezdik vesztegetni. — Ningpooban igen pompás temploma lé- tezik Confuciusnak. Az egész igen gyönyörű négyszöget képez, mellynek kö- zepében gránitfoglalványu remekművű tó szemlélhető, melly fölött 3 gránit- ből épült hid emelkedik. Itt szoktak nyilvános próbatétre megjelenni azon khi- nai tanulók, kik kormányhivatalra vágnak. —

(Az óriási chartista-kérelem az alsóházban.) Maj. 2kán a 3,317,702 a- láírással ellátott chartistai kérelem-óriás az alsóházba vitetett. Elöl egy nagy fe- kete lobogó volt látható illy fölirattal: „A gyilkosság elégtételért kiált. 1819. aug. 16kán.“ Ezt phrygiai sipkák hosszú póznákon, és számos apróbb lobogó követé, különféle fölírásokkal, például: „Igazság többet ér a jótékonyágnál!“ s a t. — Maga a kérelem meglehetősen határozott hangon van szerkesztve, s többi közt számolásokat foglal magában, mellyek szerint a királyné napon- kint 164 font sterlingt kap az országos pénztárból, Cumberland hg, ámbár nem is lakik az országban, 54 fontot, s a canterburyi érsek, evangéliumi szegénysége főtartására, 52 fontot, míg az erre adózó szegények nagy része napjában 12 krajczárt is alig költethet. A kérelmezők kihallgattatni kívántak a parlamentben; de az alsóház nagy többséggel tagadta ezt meg tőlök. —

Franziaország.

(Napoleont már feledni kezdik. Elegy.) Napoleon halála napján ez évben a szokott gyászisztelgés elmaradt, s még szobrárt sem ékesíték koszorúkkal. Ugy látszik, hogy holttestének visszaérkezte lassankint feledtetni fogja a nagy férfi emlékezetét. — Montpensier hg, a király legifjabb fia, a szokott pró- batétn dicseréttel menvén át, hadnagyí rangot kapott a tüzér seregél. — Parisban több „Néplap“ jelenik meg, mellyek, kézművesek által szerkesztve és iratva, politikai és egyéb szükséges ismereteket terjesztnek a dolgozó oszt- taly közt, s jobbadán radical szellemben szólnak. —

Kína és Keletindia.

(Az angolok további foglalásai. Afghanistan. Schöft pesti hazánkba La- horeban.) Bombayból a legújabb hírek apr. 1eig, Khinából pedig febr. 14eig terjednek. Pottinger Henrik elfoglalá Yupua, Tsikee és Funghva városokat, mellyek 20—40 ang. mérföldnyire fekszenek Ningpotúl. Mondják: Kanton új ostromszándékával felhagyott, valószínűleg azért, hogy Anglia kereskedési összeköttetéseit ezen várossal félbe ne szakassza, erejét pedig egészen Peking ellen használhassa. A khinaiak békekötésre szólíták fel már Pottingert, de ő azon kijelentéssel utasítá el az ajánkozást, miszerint ő többé senkivel nem e-

